

Turgenev Ivan Sergeevich

Asja

Иван Тургенев

Asja

«Public Domain»

Тургенев И. С.

Asja / И. С. Тургенев — «Public Domain»,

© Тургенев И. С.

© Public Domain

Содержание

I	5
II	7
III	10
IV	11
Конец ознакомительного фрагмента.	13

Turgenev Ivan Sergeevich

Asja

I

Minä olin silloin viidenkolmatta vuoden vanha, alkoi N. N. – kauan sitten kuluneitten aikain tapauksia, niinkuin näette. Olin vast'ikään vapauttanut itseni kaikista toimistani ja matkustanut ulkomaille, en sentähden, että siellä olisin tilaisuudessa "täydentää kasvatukseni", niinkuin silloin oli tapana lausua, vaan suorastaan saadakseni katsella Jumalan laveata maailmaa. Minä olin terve, nuori, vilpas, rahoja ei puuttunut, murheet eivät vielä painaneet mieltäni, minä tein, mitä tahdoin – sanalla sanoen, minä elin huoletonna, iloisena, kuin keväimen kukka. Mieleeni ei edes juolahtanutkaan, ett'ei ihminen olekaan kukkanen, ett'ei hänen kukoistusaikansa ole ikuinen. Nuorena ollessaan syö kullattuita makeisleivoksia ja ajattelee, että ne myös vast'edes tulevat olemaan jokapäiväisenä leipänä; mutta tuleepa aika, jolloin turhaan pyytää kuivanutta leipäpalastakin. Mutta eipä tästä maksa vaivaa puhua.

Minä matkustin ilman silmämäärää, ilman matkasuunnitelmaa, viivyin kaikkialla, missä tunsin viihtyväni, ja jatkoin taasen matkaa, kun halusin saada nähdä toisia henkilöitä – henkilöitä nimittäin. Minua huvitti yksinomaisesti ihmiset; minä vihasin kaikkia huomiota herättäviä muistomerkkejä, merkillisiä kokoelmia, ja nähdessäni ainoasti jonkun palkkalakeijan, niin tämä jo herätti minussa mieliharmia ja katkeraa tunnetta; Dresdenin "Grüne-Gewölbe'ssä" olin kadottamaisillani järkeni. Luonto vaikutti minuun suuresti, mutta kuitenkin en pitänyt sen n.k. ihanuudesta, sen mahtavista vuorista, sen kallioista, sen vesiputouksista; minua ei miellyttänyt, että se väkivaltaisesti koitti vaikuttaa minuun, sillä silloin tunsin itseni häirityksi. Sitä vastoin kasvot, ihmiskasvot – ihmisten puheet, heidän liikkeensä, naurunsa, tämä kaikki oli jotakin, jota ehdottomasti kaipas. Keskellä ihmisjoukkoa minun oli aina helppo ja virkeä olla; minua ilahutti mennä sinne, minne muut menivät, huutaa. kun muut huusivat, ja samassa katsella, kuinka nämät muut huusivat. Minusta oli hauska silmäillä ihmisiä, ... niin, minä en ainoastaan heitä silmäillyt, minä tarkastelin heitä jonkinmoisella uteliaisuudella, josta minulla oli huvia ja johonka en milloinkaan kyllästynyt. Mutta jälleen joudun pois oikealta tolalta.

Kaksikymmentä vuotta sitten minä matkallani oleskelin pienessä saksalaisessa S: n kaupungissa Rhein'in vasemmalla rannalla. Minä etsin yksinäisyyttä; muuan nuori leski, jonka kanssa olin tutustunut eräässä kylpypaikassa, oli saanut vaikutusalaa sydämessäni. Hän oli erittäin hyvänluontoinen ja älykäs, vaikuteli jokaisen kanssa – sainpa minäkin, poika parka, siitä osani, – ja olipa alussa minua rohkaissutkin, mutta jälkeensä haikeasti loukannut, uhrattuansa minut eräälle punaposkiselle baierilaiselle luutnantille. Minun täytyy tunnustaa, ett'ei sydämeeni sattunut haava juuri ollut syvä; mutta kuitenkin katsoin velvollisuudekseni heittäytyä joksikin aikaa surun ja yksinäisyyden valtaan – milläpä ei nuoruus koita huvitella itseään! – ja majauduin mainittuun S: n kaupunkiin.

Tämä soma kaupunki miellytti minua asemansa kautta kahden korkean kukkulan juurella, vanhoine muurineen ja tornineen, ikuisine lehmuksineen, Rhein'iin laskevan kirkkaan puron yli vievine jyrkkine siltoineen, – mutta pääasiallisesti kuitenkin oivan viininsä kautta. Sen ahtailla kaduilla käveli iltasin heti auringon laskun jälkeen – kesäkuu oli näet juuri kulumassa – ihania, vaaleatukkaisia Rhein-rannattaria, jotka, kohdatessaan muukalaisen, lausuiivat hänelle suloisella äänellä "Guten Abend!" – muutamat heistä eivät vielä silloinkaan palanneet kotiinsa, kun kuu nousi vanhojen rakennusten jyrkkien kattojen takaa ja pienet katukivet kuvautuivat selvästi sen liikkumattomien säteitten vaaleassa valossa. Minua huvitti silloin käyskennellä pitkin kaupunkia; kuu näytti minusta taukoamatta katselevan sitä pilvettömältä taivaalta; ja kaupunki tunsu tämän

katseen ja lepäsi vienoon uneen vaipuneena, rauhallisena, kokonaan sen valon, tuon hiljaisen ja samassa lempeästi mieltä liikuttavan valon ympäröimänä. Korkean göötiläisen kellotapulin huipussa oleva kukko kiilsi kullanhohtavana; samallaisina kullankiiltävinä hehkuivat vesisäteet puron tummanhohtavassa pinnassa; pienet valot (saksalainen on säästeliäs!) välkkyivät kainosti kapeissa akkunoissa liuskakivikattojen alla, viiniköynnöksen kierrokkaat oksat pistäytyivät salaperäisinä esiin kivi-aitauksesta; silloin vilahti jotakin ohitse kolmikulmaisella torilla olevan vanhan kaivon varjossa; äkkiä kuului yövartijan uninen, pitkävetäinen toivotus, hyvänluontoinen koira murisi puoliääneen, ja ilma lehahti niin lempeänä kasvojen ympärillä ja lehmukset tuoksuivat niin intoisesti, että rinta ehdottomasti huokui yhä syvemmästi ja sana "Gretchen" – puolittain huudahduksena, puolittain kysymyksenä värähti huulilta.

S: n kaupunki on kahden virstan päässä Rhein'istä. Minä kävin usein ihailmassa tätä valtavaa virtaa ja istuin useita tunteja kivipenkillä yksinäisen, tuuhean saarnin varjossa, ajatellen jonkinmoisella voimain ponnistuksella uskotointa leskeä. Pieni Madonnankuva milt'ei lapsellisilla kasvoinpiirteillä, rinnalla miekkain lävistämä punainen sydän, loi surulliset silmäyksensä sen oksien välitse. Vastakkaisella rannalla oli L: n kaupunki, joka oli hiukan suurempi kuin se, johon minä olin sijoittunut.

Eräänä iltana minä istuin tässä lempipaikassani ja katselin milloin virtaa, milloin taivasta, milloin viinitarhoja. Edessäni kiipesi valkotukkaisia poikia pitkin rannalle vedetyn veneen laitoja, joka oli kaadettu kumoon, tervattu pohja ylöspäin. Pieniä pursia kiiti ohitse vienon tuulahduksen täyttämine purjeineen; vihertävät aaltoset vyöryivät hiljaisella kohinalla virran pintaa eteenpäin. Äkkiä musiikin säveleet kaikuivat korviini; minä kuuntelin. Vastapäätä olevassa kaupungissa soitettiin valssia; baassiviulu römisi katkonaisesti, viulu soi epämääräisesti sillä välin, huilu kinusi näiden lisänä.

– Mitä tämä on? kysyin eräältä ukolta, joka lähestyi minua, puettuna plyysiliiviin, sinisiin sukkiin ja solkikenkiin.

– Se on, vastasi hän minulle, muuttaen piippunsa toiselta puolen suuta toiselle – se on ylioppilaita, jotka B: stä ovat tulleet tänne pitämään "kommers'ia".

"Saatanhan lähteä katsomaan tuota "kommers'ia", minä ajattelin: – erittäinkin koska en vielä ole ollut L: ssä".

Minä etsin ehättäjämiehen, joka veisi minut virran poikki, ja lähdin toiselle puolen.

II

Kentiesi jokainen ei ole selvillä siitä, mitä tuollainen "kommersi" tietää. "Kommersi" syntyy siten, että ylioppilaita samasta maasta tahi veljeskunnasta (Landsmanschaft'ista) yhtyy omituiseksi juhalseuraksi. Melkein kaikki osanottajat ovat puetut vanhoista ajoista tavalliseksi tulleeen saksalaisten ylioppilaitten pukuun: lyhyeseen nyöritakkiin, pitkävartisiin saappaisiin ja pieneen lakkiin, jonka reunus on koristettu määrättyillä väreillä. He kokoontuvat tavallisesti päivälliseksi, "senior'in", s.o. vanhimman ollessa heidän esimiehenään – ja pitävät kestiä aina aamuun saakka, juovat, laulavat "Landesvater'ia", "Gaudeamus'ia", tupakoitsevat ja parhaavat "Philisteriä" [entisiä ylioppilaita]; toisinaan he tilaavat myöskin soittokunnan.

Tällaista "kommers'ia" nyt vietettiin L: n kaupungissa pienen "Auringoksi" nimitetyn ravintolan edessä olevassa puutarhassa, jonka toinen pää oli katua kohti. Itse ravintolan katolla sekä puutarhassa liehui lippuja; ylioppilaat istuivat pöytien ääressä tasalatvaisten lehmuksien alla. Suuri verikoira makasi yhden pöydän alla; soittajat olivat sijoittuneet sivulle eräasen murattilehtoon ja soittivat hartaasti, virkistyttyään itseänsä silloin tällöin oluella. Kansaa oli joukottain kokoontunut kadulle puutarhan matalan aitauksen taakse; L: n kaupungin hyvänluontoiset asukkaat eivät tahtoneet olla käyttämättä tilaisuutta saada katsella tänne saapuneita vieraita. Myöskin minä yhdyin katselijoitten joukkoon. Minua huvitti silmäillä ylioppilaitten kasvoja; heidän syleilyksensä, huudahduksensa, nuoruuden viatoin kiekaileminen, heidän hehkuva katseensa. heidän tietämättänsä tapahtuva naurunsa – viattomin nauru koko maailmassa, – koko tämä virkeän nuoruuden tunteitten iloisa riehunta, tämä haluaminen ja pyrkiminen eteenpäin – minne tahansa, kunpa vain eteenpäin – tämä hyvänluontoinen vapaa olento minua liikutti ja samassa innostutti. Eikö minun pitäisi lähtemän heidän luoksensa? kysyin itseltäni...

– Asja, oletko jo saanut kylliksesi? lausui äkkiä takanani miehen ääni venäjäksi.

– Odottakaamme vielä, vastasi toinen, naisenääni, samalla kielellä.

Minä käännyin äkkiä... Minun silmäykseni sattuivat sievään nuoreen mieheen, puettuna pieneen lakkiin ja väljään nuttuun; nojautuneena hänen käsivarteensa kävi hänen rinnallaan tyttö, joka vartaloltaan ei ollut pitkä ja jonka päässä oli olkihattu, joka kokonaan peitti yläosan hänen kasvoistaan.

– Te olette venäläisiä? kysähdin minä vasten tahtoanikin.

Hymy levisi nuoren miehen huulille, vastatessaan:

– Niin, me olemme venäläisiä.

– Minä en olisi odottanut ... näin kaukaisessa seudussa, olin minä alkamaisillani.

– Emme myöskään me, keskeytti hän, – mutta mitä siitä! Sitä parempi. Suvaitsetteko, niin esittelemme itsemme: nimeni on Gagin, ja tämä on minun ... hän vaiken hetkeksi: – minun sisareni. Ja teidän nimenne, minä pyydän?

Minä mainitsin nimeni, ja me ryhdyimme keskusteluun. Minä sain kuulla, että Gagin, matkustellessaan huvikseen, niinkuin minäkin, viikkoa sitten oli saapunut L:ään ja majautunut siihen. Minun täytyy tunnustaa, että minä vastenmielisesti tutustuin venäläisten kanssa ulkomaalla. Minä tunsin heidät jo kaukaa heidän käynnistään, heidän vaatteittensa muodosta, pääasiallisesti kuitenkin heidän kasvojensa luonteen kautta. Itsehensä tyytyväisyyden ja ylenkatseellisuuden, useinpa vaativaisuudenkin piirteet äkkiä muuttuivat sellaisiksi, jotka ilmaisivat varovaisuutta ja arkuutta... Yhdessä silmänräpäyksessä ihminen ikäänkuin seiso i vartijana, hänen silmäyksensä kääntyivät rauhattomasti joka taholle...

"Enkö vain lie sanonut jotakin tyhmää, eikö minua naureta?" näytti tämä hämmästynyt katse lausuvan. Hetkinen vielä, – ja rauhallisuus oli jälleen laskeutunut hänen kasvoilleensa, vain silloin tällöin vaihdellaksensa tylsän neuvottomuuden kanssa. Niin, minä vältin venäläisiä, mutta Gagin heti ensi hetkessä minua miellytti. Maailmassa on olemassa sellaisia onnellisia henkilöitä, joita jokainen

mielellään katselee; miellyttävien kasvojensa kautta he vaikuttavat meissä lämpimiä tunteita ja vetävät meitä puoleensa. Gagin'illa oli juuri sellaiset suloiset, ystävälliset kasvot suurine lempeine silmineen ja hienoine kiharine hiuksineen. Hän puhui niin, että, vaikk'ei häntä olisi nähnytkään, jo hänen äänestänsäkin voi päättää, että hän nauroi.

Tyttö, jonka hän sanoi sisarekseen, näytti minusta heti ensi katsannossa sangen miellyttävältä. Oli jotakin omituista, jotakin erinomaista hänen tummanveristen, pyöreitten kasvojensa piirteissä; hänen vähäläntäinen, hieno nenänsä, melkein lapsellisen pyöreät poskensa, mustat säihkyvät silmänsä vaikuttivat hänessä jotakin viehättävää. Sulotar ilmautui koko hänen vartalossaan; kuitenkin hän ei näyttänyt olevan täydellisesti kehkeytynyt. Hän ei ensinkään ollut veljensä näköinen.

– Tahdotteko tulla meidän luoksemme? kysyi Gagin minulta: – minusta olemme jo kyllin katselelleet Saksalaisia. Meikäläiset olisivat, puhuakseni totta, jo aikoja sitten heittäneet akkunat rikki ja lyöneet tuolit sirpaleiksi, mutta nämät käyttävät itseään vielä liiankin siivosti. Miltä tuntuu Asja, lähdemmekö kotiin?

Tyttö nyökäytti myöntävästi päätään.

– Me asumme kaupungin ulkopuolella, jatkoi Gagin: – eräässä viinitarhassa, yksinäisessä rakennuksessa, korkealla. Meillä on ihanata, te saatte nähdä. Emäntä on luvannut valmistaa meille hapanta maitoa. Nythän jo pian rupee hämärtämään, ja teidän on parempi kulkea Rheinⁱⁿ poikki kuutamolla.

Me lähdimme matkaan. Matalan kaupungin portin kautta (vanha sorakivistä tehty muuri ympäröitsi kaupunkia joka taholta, eivätkä tykkireijätkään vielä kaikki olleet lahonneet) me astuimme kentälle ja kuljettuamme noin sata askelta kivisen aitauksen vierustaa pitkin, pysähdyimme ahtaan portin eteen. Gagin aukasi sen ja johti meitä jyrkkää polkua pitkin vuorta ylös. Kummallakin puolen pitkin rinnettä kasvoi viiniköynnöstä; aurinko oli juuri laskeutunut ja jättänyt vaan himmeän purppurapunaisen valon viheriöille oksille, pitkille seipäille, kuivalle maalle, joka oli täynnään suurempia ja pienempiä liuskakiviä, ja pienelle valkoseinäiselle rakennukselle, joka oli varustettu viistoilla, tummanvärisillä poikkipuilla ja neljällä valoisalla akkunalla, ja joka oli sen vuoren kukkulalla, jota ylöspäin me kiipesimme.

– Tuossa on meidän asuntomme, huudahti Gagin, lähestyessämme pientä taloa – ja tuossa emäntämmekin jo tuo maidon. Guten Abend, Madame. Me heti ryhdymme siihen; mutta ensin, lisäsi hän – katsokaa ympärillenne ... millainen on näkö-ala?

Näkö-ala oli todellakin ihmeen viehättävä. Rhein-virta oli edessämme kokonaan hopeanhohtavana viheriöitten rantojensa välissä. Yhdessä kohden se hehkui levolle laskeuneen auringon kullapurppuraisessa valossa. Kaikki rannalla olevan kaupungin rakennukset ja kadut olivat nähtävinä; kukkuloita ja lakeuksia levisi lavealta edessämme. Alhaalla oli kaunista, ylhäällä vielä kauniimpaa; omituisen vaikutuksen minuun teki tummansinisen taivaan selkeys ja ilman kirkas läpikuultavuus. Viileänä se aaltoili ja keveänä, ikäänkuin sekin olisi tuntenut itsensä vapaammaksi korkeudessa.

– Oivallisen te olette valinneet itsellenne asunnon, virkoin minä.

– Asja on sen keksinyt, vastasi Gagin; – no, Asja, jatkoi hän, aseta kaikki järjestykseen. Käske tuoda kaikki tänne. Me tahdomme syödä illallisemme taivasalla. Tänne soittokin kuuluu selvemmin. Oletteko huomanneet, jatkoi hän, kääntyen minuun – läheltä valssi toisinaan ei kuulu miltään – laimeita, käheitä ääniä vain; mutta etäältä, kuinka ihmeen ihanata! – se saattaa kaikki sydämen herkimät kielet värähtelemään.

Asja, jonka varsinainen nimi oli Anna, mutta jota Gagin kutsui Asja'ksi, joksi minunkin suvaittane häntä kutsua, lähti huoneeseen, mutta palasi pian takaisin emännän kanssa. He kantoivat yhdessä suurta tarjotinta, jolle oli asetettu maito-ruukku, kantajia, lusikoita, sokeria, marjoja ja leipää. Me laskeusimme istumaan ja ryhdyimme syömään. Asja otti hatun päästensä. Hänen mustat hiuksensa, jotka olivat leikatut tasaisiksi ja kammatut pojan tapaan, valuivat tuuheina kiharina alas hänen kaulalleen ja hartioilleen. Aluksi hän ujosteli minua; mutta Gagin sanoi.

– Asja, älä pelkää; hän ei ole vaarallinen!

Asja hymyili ja hetkisen kuluttua hän jo itse puhutteli minua. Minä en milloinkaan ole nähnyt olentoa, joka olisi ollut levottomampi kuin hän. Hetkeäkään hän ei istunut rauhallisena; hän nousi istumasta, juoksi huoneukseen, tuli jälleen takaisin, hyräeli puoliääneen ja nauroi usein erittäin kummallisella tavalla, näytti siltä, kuin hän ei olisi nauranut sitä, mitä kuuli, vaan niitä eri ajatuksia, jotka tavan takaa juolahtivat hänen mieleensä. Hänen suurista silmistään lähtevä katseensa oli rehellinen, kirkas, pelotoin, mutta joskus hänen silmäluomensa värähtelivät hiljaisesti ja silloin hänen silmäyksensä äkkiä tulivat syvällisiksi ja lempeiksi. Me keskustelimme noin kahden tunnin ajan. Päivä oli jo aikoja sitten sammunut, ja ilta, joka ensin oli ollut kirkas, sitten purpuranpunainen, vihdoin vaaleanhämärä, häiveni hiljalleen ja vaihtui yöhön, mutta meidän keskustelumme jatkui yhä hiljaisena ja rauhallisena kuin ilma, joka meitä ympäröi. Gagin tuotti pullon Rhein'in viiniä, jonka me kiirehtimättä vähitellen tyhjensimme. Musiikki kaikui yhä korviimme; sen säveleet kuuluivat meistä entistä vienommilta, suloisemmilta; valoja oli sytytetty kaupunkiin ja virralle. Asja laski äkkiä päänsä alaspäin, niin että hänen kiharansa valuivat hänen silmilleen, oli äänetön ja huokasi syvään; sanoi sitten tahtovansa lähteä levolle ja meni huoneeseen; minä näin kuitenkin, kuinka hän syyttämättä tulta, kauan seisoj suljetun akkunan takana.

Vihdoin nousi kuu; sen epätasainen valo leijaili Rhein'in pinnalla; kaikki kirkastui, synkeni, muuttui, viinikin tahkotuissa laseissamme hehkui salaperäisesti välkkyen. Tuuli oli hiljentynyt, laskenut siipensä kokoon ja asettunut täydellisesti; yöllinen hyvänhajuinen lämpö nousi maasta.

– Onpa jo aika lähteä, huudahdin minä; muuten en enää saa käsiini ehättäjää!

– On aika, kertoi Gagin.

Me astuimme polkua alas. Äkkiä kivet kalisivat takanamme; se oli Asja, joka kiirehti jälessämme.

– Etkö siis makaakaan? kysyi häneltä hänen veljensä, mutta sanomatta sanaakaan Asja kiirehti ohitse. Viimeiset sammuvat lamput, joita ylioppilaat olivat syyttäneet ravintolan puutarhaan, valaisivat alhaalta puitten lehtiköitä, suoden niille juhlallisen, haaveellisen näön. Me tapasimme Asjan rannalla; hän puhutteli ehättäjää. Minä hyppäsin veneeseen ja jätin jäähyväiset uusille ystäville. Gagin lupasi käydä minua katsomassa seuraavana päivänä; minä puristin hänen kättänsä ja ojensin oman käteni Asjalle; hän vain katseli minua ja puristi päätään. Vene lähti rannasta ja kiiti ripeätä virtaa eteenpäin. Ehättäjä, oiva ukko, painoi voimiensa takaa airoja tummaan veteen.

– Te olette soutaneet keskelle kuutamon kirkasta juovaa ja olette rikkoneet sen, huusi Asja rannalta.

Minä loin silmäni alaspäin; aallot huokuivat pimeyden verhoonina veneen ympärillä.

– Jääkää hyvästi, kaikui vielä kerran hänen äänensä.

– Huomiseksi, lisäsi Gagin.

Vene saapui rantaan. Minä astuin maalle ja loin silmäykseni taakseni. Ketään ei enää ollut nähtävänä vastakkaisella rannalla. Kuutamon kirkas juova vetäytyi jälleen hopeisena siltana koko virran poikki. Ikäänkuin jäähyväisiksi kaikuivat vielä vanhanaikaisen Lanner'in valssin säveleet. Gagin oli oikeassa. Minä tunsin kaikkien sydämeni kielten värähtelevän vastaukseksi noille suloisille säveleille. Minä kuljin tummien kenttien poikki kotiini vitkalleen henkien hyvänhajuista ilmaa, ja saavuin huoneeseeni kokonaan suloisien väsymyksen valtaamana, jota tarkoituksettomat ja määrättömät toiveet minussa vaikuttivat. Minä tunsin itseni onnelliseksi... Mutta minkä johdosta minä olin onnellinen? Minä en mitään halunnut, en mitään miettinyt ... minä olin onnellinen.

Nauramaisillani viehättävien ja iloisten tunteitten kyllyydestä minä heittäysin vuoteelleni ja olin jo sulkea silmäni, kun äkkiä juolahti mieleeni, ett'en kertaakaan koko illan kuluessa ollut ajatellut julmaa kaunotartani... "Mitä tämä lienee?" kysyin itseltäni; – "enhän vain lie rakastunut?" Mutta esitettyäni itselleni tämän kysymyksen, minä nähtävästi jo olin nukkunut kuin lapsi kehdoissa.

III

Seuraavana aamuna, kun jo olin herännyt, vaan en vielä noussut vuoteeltani, kuulin sauvalla koputettavan akkunani alla, ja ääni, jonka heti tunsin Gagin'in ääneksi, kuului laulavan:

"Viel' uinailet? Ma kitaralla
Sun herätän..."

Minä riensin aukaisemaan hänelle ovea.

– Terve, sanoi Gagin, astuessaan sisään. – minä häiritsen teitä jotenkin varhain, mutta katsokaa, millainen aamu! Raitista, kastetta, leivoset laulavat...

Kiharine, kiiltävine hiuksineen, paljaine kauloineen, ruusuisine poskineen hän itse oli raitis kuin aamu.

Minä pukeuduin. Me astuimme puutarhaan, istuimme penkille, käskimme tuoda itsellemme kahvia ja ryhdyimme keskustelemaan. Gagin ilmaisi minulle tulevaisuutta koskevat aikeensa: melkoisen omaisuuden omistajana ja ollen kenestäkään riippumatonna hän oli päättänyt antautua maalaustaiteen alalle, ollen huolissaan vain siitä, että myöhään oli tullut tähän tuumaan ja kuluttanut paljon aikaa turhaan; minäkin kerroin aikeistani ja uskoin sen ohessa hänelle onnettoman rakkauteni salaisuuden.

Hän kuunteli minua kärsivällisesti, mutta vilkasta osanottoa minä, niin paljon kuin voin huomata, en hänessä herättänyt intohimoani kohtaan. Huoattuansa pari kertaa jälessäni kohteliaisuudesta minua kohtaan hän esitti minulle, että lähtisimme katselemaan hänen studiotansa. Minä heti siihen suostuin.

Asjaa me emme tavanneet kotona. Hän oli emännän kertomuksen mukaan lähtenyt "rauniolle". Noin kahden virstan päässä L:stä oli nimittäin jäännöksiä eräästä feodaali-linnasta. Gagin näytti minulle kaikki maalikuvainsa pohjapiirrokset. Hänen kuvasuunnitelmissaan oli paljon elävää ja todenmukaista, jotakin vapaata ja leveätä, mutta ainoakaan niistä ei ollut valmis, ja piirustus minusta näytti huolimattomalta ja virheelliseltä. Minä lausuin peittelemättä ajatukseni.

– Niin, niin, alkoi hän huoaten; – te olette oikiassa, kaikki tämä on sangen huonoa ja epätäydellistä. Mitä on tekeminen! Minä en ole oppinut niinkuin olisi pitänyt ja tuo lemmon slaavilainen leväperäisyyskin tahtoo pitää puoltansa. Miettiessä työtä jo luulee kotkana liitelevänsä ilmassa; luulee voivansa siirtää maapallon radaltaan – mutta kun työ on pantava toimeen, niin jo heikkenee ja väsy.

Minä ai'oin rohkaista häntä, mutta hän viittasi kädellään ja koottuansa kaikki piirroksensa hän heitti ne sohvalle.

– Jos olen kärsivällinen, niin minusta tulee jotakin, lausui hän parrassaan: – joll'en, niin jään keskeneräiseksi. Lähtekäämme ennemmin etsimään Asjaa.

Me lähdimme.

IV

Tie rauniolle kulki kaidan metsän peittämän laakson vierua pitkin; sen pohjalla juoksi puro kohisten kivien välitse. ikäänkuin kiirehtien yhtymään suuren virran kanssa, joka rauhallisena välkkyi terävähuippuisten vuorenharjujen tumman rajan takana. Gagin käänsi huomiotani muutamien muita enemmän valaistujen kohtien puoleen, hänen sanansa todistivat ainakin taitelijaa, joll'eivät juuri maalaria. Pian alkoi raunio näkyä. Alastoman kallion huipulla kohosi neliskulmainen, aivan tummentunut, vielä luja torni, joka kuitenkin pitkittäisen raon kautta oli ikäänkuin halaistu. Sammaltunut muuri liittyi torniin; siellä täällä luikerteli pitkin sitä murattipensaita; mutkikkaita köynnöskasvia riippui alas harmaista tykkirei'istä ja lahonneista holvikaaroksista. Kivinen polku vei eheänä säilyneelle portille. Me lähenimme juuri sitä, kun edessämme äkkiä vilahti naisen muoto, joka väleen juoksi soraläjän yli ja asettui muurin ulkonevalle osalle suoraan syvyyden yläpuolelle.

– Asjahan se on! huudahti Gagin: – kuinka järjetöin!

Me astuimme portista vähäläntäiseen pihaan, joka puoliksi oli villien omenapuitten ja nokkosten hallussa. Muurilla istui todellakin Asja. Hän kääntyi kasvoin meihin ja naurahti, mutta ei liikkunut paikaltaan. Gagin uhkasi häntä sormellaan, mutta minä soimasin häntä ääneeni hänen varomattomuudestaan.

– Suvaitkaa hänen olla, sanoi Gagin minulle kuiskaamalla: – älkää kiivastuttako häntä; te ette häntä tunne; hän kiipee vielä, saatte nähdä, torniinkin. Ihmetelkää enemmän täkäläisten ihmisten älykkäisyyttä.

Minä katsoin ympärilleni; sijoittuneena pieneen puusuojaan istui eräässä sopessa vanha akka ja kutoi sukkaa katsellen meitä kieron silmälasiansa yli. Hän möi matkailijoille olutta, leivoksia ja seltterivettä. Me laskeusimme istumaan penkille ja ryhdyimme raskaista tinakannuista juomaan jotenkin raitista olutta. Asja yhä istui liikkumaton; hän oli nostanut jalkansa allensa ja kietonut päänsä ympäri silkkisen vyöhyen; hänen sokea vartalonsa kuvautui selvästi ja somasti kirkasta taivasta vastaan; minä kuitenkin en saattanut katsella häntä tuntematta mieliharmia. Jo edellisenä päivänä minä olin huomannut hänessä jotakin jännitettyä, melkein luonnotointa... "Hän tahtoo meitä hämmästyttää," ajattelin minä: – "miksi sitä? millainen lapsellinen oikku!" Ikäänkuin arvaten ajatukseni hän äkkiä loi minuun terävän ja läpätunkevan silmäyksen, naurahti taas, hyppäsi sitten kahdessa loikkauksessa alas muurilta ja pyysi, astuen akan luo, häneltä lasillisen vettä.

– Sinä luulet ehkä, että minä tahdon juoda? sanoi hän kääntyen veljeensä. – ei; tuolla on kukkia muurilla, joita välttämättömästi täytyy kastaa.

Gagin ei vastannut hänelle mitään; mutta Asja rupesi lasi kädessä kiipeämään rauniota ylös, silloin tällöin pysähtyen ja kumartuen alas ja miellyttävällä arvokkaisuudella vuodattaen maahan muutamia vesipisaria, jotka kirkkaasti kimaltelivat auringon paisteessa. Hänen liikkeensä olivat viehättävät, mutta minua yhä entisen mukaan harmitti katsellessani, vaikka vasten tahtoanikin ihailin hänen vikkelyyttänsä ja kätevyyttänsä. Eräällä vaarallisella paikalla hän tahallansa huudahti ja nauroi sitten ääneensä...

Minua harmitti vielä enemmän.

– Hän kiipee kuin vuohi, myrиси akka itseksensä, heitettyään sukankutimensa hetkeksi sillensä.

Sillä välin oli Asja tyhjentänyt koko lasinsa ja palasi nyt veitikkamaisesti horjuen sinne tänne, meidän luoksemme. Kummallinen hymy sai hänen kulmakarvansa, sieraimensa ja huulensa tuskin huomattavasti värähtelemään. Hänen tummat silmänsä vilkkuivat puoleksi rohkeasti, puoleksi hilpeästi.

Te katsotte minun menettelöni sopimattomaksi, näyttivät hänen kasvonsa sanovan: – olkoon menneeksi; minä tiedän että te yhtäkaikki minua ihmetellen ihaillette.

– Taitavasti, Asja, sangen taitavasti, sanoi Gagin puoliääneen.

Äkkiä tämä ikäänkuin joutui hämilleen, antoi pitkien silmäripsiensä vaipua alaspäin ja istuutui kainosti, ikäänkuin syyllisenä, meidän luoksemme. Nyt ensi kerran olin tilaisuudessa ottaa hänen kasvonsa, nuot vaihtelevimmat kasvot, mitä ikänäni olin nähnyt, tarkastuksen alaiseksi. Muutaman hetken kuluttua ne tulivat ihan vaaleiksi ja saivat tylsän, melkein surullisen muodon; niiden piirteetkin minusta näyttivät tuntuvammilta, ankarammilta, yksinkertaisemmilta. Hän oli tullut aivan äänettömäksi. Me kuljimme raunion ylt'ympäri (Asja seurasi meitä) ja ihailimme näkö-aloja. Sillä välin päivällis-aika läheni. Maksaessaan akalle Gagin pyysi vielä yhden tinakannullisen olutta ja sanoi, kääntyneenä minuun, unekkaalla katseella:

– Sydämemme naisen terveydeksi!

– Onko hänellä siis – onko teillä siis sellainen nainen, kysyi äkkiä Asja.

– Keliäpä ei sitä olisi? vastasi Gagin.

Asja vaipui hetkeksi ajatuksiin; hänen kasvonsa muuttuivat jälleen; jälleen ilmaantui niissä tuo vaativainen, melkein röyhkeä hymy.

Paluumatkalla hän vielä kiivaammin nauroi ja hullutteli. Hän katkaisi pitkän oksan, asetti sen olkapäällensä niinkuin pyssyn ja satoi vyöhyen päänsä ympäri. Minä muistan kuinka meitä kohtasi suurilukuinen joukko vaaleatukkaisia, pöyhkeitä Englantilaisia: ikäänkuin komennon mukaan he kaikki kylmäkiskoisella hämmästyksellä seurasivat Asjaa lasin kaltaisilla silmillään, mutta ikäänkuin heidän harmiksensa tämä lauloi ääneensä. Tultuansa kotiin hän heti meni huoneesensa ja tuli esiin vasta päivälliseksi, puettuna paraimpiin vaatteisiinsa, huolellisesti kammattuna ja hansikkaat kädessä. Pöydän ääressä hän käytti itseänsä sangen säädyllisesti, melkein kankeasti, maistoi tuskin ruokalasia ja joi vettä viinilasista. Nähtävästi hän nyt tahtoi esiytyä minulle uudessa roolissa, säädyllisen ja hyvin kasvatetun neiden. Gagin ei häntä siinä estänyt, nähtävästi hän oli tottunut noudattamaan hänen tahtoansa kaikessa. Hän vain joskus katsahti hyväsydämisesti minuun ja nosti vähän hartioitansa, ikäänkuin olisi hän tahtonut sanoa. "Hän on lapsi, olkaa suopea häntä kohtaan." Kun päivällinen oli loppunut, Asja heti nousi, kumarsi meille ja kysyi, asettaen hatun päähänsä, saisiko hän mennä "Frau Luise'n" luo.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.